

Jeroen Otter is de architect achter de Nederlandse shorttrack-successen. Na twaalf jaar zowat dagelijks als bondscoach op het ijs te hebben gestaan, neemt hij dit seizoen gas terug in de vorm van een *sabbatical*. Een uitgelezen moment voor een uitgebreid interview met hem in *Sportgericht*. Dit tweede deel richt zich op de optimale topsportomgeving. Waar heeft hij allemaal gewerkt en hoe slaagde hij er uiteindelijk in om het huidige Nederlandse systeem op poten te zetten?

Jeroen Otter, onorthodox succesvol

Deel 2: De optimale topsportomgeving

Jurgen van Teeffelen & Hanno van der Loo

'De belangrijkste eigenschap van een optimale topsportomgeving is dat je uitgedaagd wordt; dat je zowel plezier, als uitdaging, als druk voelt.'

Zelfs tijdens zijn sabbatical komt Otter regelmatig in de schijnwerpers terecht. Op het sportgala afgelopen december mocht hij namelijk de award van Coach van het Jaar 2022 in ontvangst nemen. Ook zal het u niet ontgaan zijn dat zijn naam eerder deze maand regelmatig viel toen Suzanne Schulting en Sjinkie Knegt nogal luidruchtig hun mening geven over de aanpak van de huidige bondscoach. Omdat dit interview met Otter al eerder plaatsvond en omdat we daarin de waan van de dag juist niet centraal wilden stellen, zullen we hier echter niet verder op ingaan.

Carrièrepad?

Zijn uitverkiezing als Coach van het Jaar 2022 is ongetwijfeld ook te

zien als beloning voor zijn eerdere successen in zijn twaalf jaar als bondscoach van de Nederlandse shorttrackers. Maar dat hij überhaupt op die plek terecht kwam, dat blijkt meer op toevallige gebeurtenissen en terloopse ervaringen te berusten, dan het resultaat van een strak uitgestippeld carrièrepad te zijn.

Op de vraag wie er een significante invloed heeft gehad op zijn coaching heeft Otter dan ook geen antwoord. Ten tijde van zijn eigen WK titels op de relay in de jaren '80 had de jonge shorttracker er in ieder geval nog geen flauw benul van dat hij bijna 25 jaar later zelf als coach van de Nederlandse ploeg aan het roer zou komen te staan. Otter was destijds pas begin twintig en vooral bezig om

Jeroen Otter - Coach van het Jaar 2022

De 'Boelsma' schaats

Een serieus obstakel waarmee de Nederlandse langebaan-schaatsers die hun geluk bij het shorttracken willen beproeven mee te maken krijgen, betreft de schaats. De standaard ijzers zijn te lang, maar bovenal zijn de schoenen veel te slap. En dat hier veel winst te halen is, laten de ongenaakbare Canadezen (met in hun midden de absolute kopman Gaétan Boucher) in die tijd zien. Tot frustratie van de Nederlanders houden de Canadezen rondom de wedstrijden hun specifieke shorttrack-schaatsen echter angstvallig verborgen in afgesloten koffertjes. De Nederlanders verzinnen een list, zo laat een aflevering van 'Andere Tijden Sport' uit 2014 zien.* Terwijl de Canadese ploeg tijdens het WK van 1980 in Milaan aan het diner zit, snellen coach Wim den Elsen en schaatser Menno Boelsma naar de kleedkamers en openen één van de geheime koffertjes. Van de inhoud worden tekeningen gemaakt en foto's genomen. Thuis in Nederland gaat Boelsma met zijn broer Ger aan de slag om ze na te maken. Ze gebruiken hiervoor een mal waarin met gips de perfecte afdruk van de schaatsersvoet wordt verkregen. Dit vormt de basis voor een op maat gemaakte, harde polyester schoen, die in de oven van huize Boelsma wordt gehard. Het zal niet lang duren voordat een groot deel van de internationale shorttrackers zich bij de Boelsma's meldt om hun eigen 'Boelsma' schaats te laten maken. Ook Otter werd bij het project betrokken, vertelt hij bijna terloops tijdens het *Sportgericht* interview. 'In '88 reden de Italiaanse mannen, die wereldkampioen werden en tweede op de Olympische Spelen, allemaal met onze schaatsschoenen. Waaronder Hugo Herrnhof, die tegenwoordig als *sports director* heel veel te zeggen heeft binnen de ISU.

beter te worden in een sport die in Nederland nog in de kinderschoenen stond. Omdat hij het leuk vond vooral, niet omdat hij dacht dat shorttrack zou uitgroeien tot de volwaardige Olympische sport die het nu is. Een sport die dankzij de successen van Otters team inmiddels ook in Nederland volop erkenning geniet, met uitgebreide aandacht van de media en structurele ondersteuning vanuit NOC*NSF. In 1986 was dat er allemaal nog niet. Er was geen centrale organisatie en amper geld. Otter en zijn collega shorttrackers trainden wanneer er een ijshal beschikbaar was, onder leiding van een paar enthousiaste trainers die uit het langebaanschaat-

sen kwamen. Maar dat pionieren lag de creatieve Otter en zijn collega's wel. Verkeerd materiaal? Ze gingen zelf sleutelen en knutselen en ... namen een kijkje bij de concurrentie (zie kader).

Kolommodel

Otter zag zich niet als de aanvoerder van het clubje dat tussen 1986 en 1990 mondiaal heerste op de relay, zo geeft hij aan. 'Nee hoor, dan kijk ik toch eerder naar mannen als Menno Boelsma en Charles Veldhoven. Maar dit team had het ook niet nodig: het goede was vooral dat we op elke positie - en dan bedoel ik niet zozeer op het ijs, maar qua persoonlijkheden - de juiste mensen hadden.'

Verdiende je daar geld mee?

'Ja, dat deed ik tussen het studeren door. Hierdoor kon ik een rijk student zijn, die en een auto kon rijden en een motor hebben.'

Gebeurt zo iets nog steeds?

'Oh ja, er worden nog steeds foto's gemaakt en bij elkaar gekeken. Wat voor ronding rijden ze, welke offset hebben ze? Natuurlijk probeer je er voor te zorgen dat er altijd iemand in de kleedkamer is om zulke 'bedrijfsspionage' te voorkomen. Maar als net je dames- én herenploeg als wereldkampioen gehuldigd wordt, dan wordt dat lastig.

Jij was al eerder aan het sleutelen met de schaatsen vertelde je.

'Toen ik op mijn 15e serieuzer ging trainen, werd het me al gauw duidelijk dat de langebaanschaatsen niet geschikt waren. Qua ronding, de lengte van de messen, de hoogte van de pootjes én de schoen. Dus het eerste wat ik deed was witte Noren kopen, want daarvan was de schoen van dikker leer gemaakt dan de Vikingschaats. En daar gooide ik wat we noemen een *contrefort* (hielstuk) in van een soort thermoplastisch materiaal.'

Had je in plaats van coach in het shorttracken ook de materiaalman kunnen worden?

'Ik had in ieder geval een eigen schoenenfabriek in het schaatsen kunnen starten.'

* BRON: Shorttrack: Pionieren in de polder. Andere Tijden Sport, Seizoen 7, Aflevering 5.

https://www.npostart.nl/andere-tijden-sport/02-02-2014/VPWON_1209801

Zat hier dan een slimme coach achter, die hierin de juiste selectie had gemaakt?

'Nee, zeker niet. De selectiestructuur was toen eigenlijk exact hetzelfde als wat ik in 2010 aantrof, toen ik bij de KNSB als coach werd aangesteld. Er werd gewerkt met een kolommodel, simpelweg omdat er niet heel veel shorttrackers waren. Er was geen talentenvijver waaruit gevist kon worden. Maar het is hartstikke kwetsbaar: je kan niemand missen, dus je kan niet tegen een blessure of andere ongemakken aanlopen, waardoor mensen uit zo'n kolom wegstromen. Dan hou je namelijk niks over.'

Gebrek aan erkenning

Otter schetst de kwetsbaarheid van de toenmalige relayploeg aan de hand van de terugkeer van Menno Boelsma (die in 2022 overleed aan de gevolgen van kanker, red) naar de langebaan na het WK in 1986. 'Die overstap had helemaal niks van doen met de shorttrackkwaliteiten van Menno, maar met een gebrek aan erkenning. Toen wij in Chamonix in de finale stonden, was Menno ziek en nam Jaco Mos zijn plek in. Wij worden wereldkampioen en vervolgens door de ISU uitgenodigd om in het najaar een toertje met wedstrijden door Rusland te maken. Maar Menno werd hiervoor gepasseerd. Die had toen echt zoiets van 'Hè, waar slaat dit op? Wie is hier nou eigenlijk de beste shorttracker?' en besloot om acuut weer naar de langebaan te gaan. En met succes, want drie maanden later werd hij de eerste Nederlands kampioen afstanden op de 500 meter, in Den Haag. En wij waren erbij: wij trinden op die dag in de shorttrackhal ernaast. Liepen we tussendoor even naar buiten, zagen Menno winnen en we gingen weer shorttracken. Geweldig!'

Vreemde snuiters

Schaatsen en shorttrack waren in die tijd nog twee compleet gescheiden werelden. Beide sporten trokken ook andere persoonlijkheden aan, vertelt Otter: 'Het zal ermee te maken hebben dat shorttrack nog een lange tijd onderontwikkeld is geweest, maar je kwam daar toch meer de vreemde snuiters tegen, veel minder mainstream. Mensen die op een andere manier naar sport kijken en zien dat er in de ontwikkeling van zo'n sport nog wat te winnen valt. Laatst nog liep ik tegen een boek aan van iemand die de wereld had rondgefietst in een recordtempo. En ik kijk naar de naam van de auteur en ik denk "hé, dat is die Nieuw-Zeelandse schaatser waar ik het vroeger tegen op nam". En hij is niet de enige hoor. Ik herinner me een Noor die ik eind jaren '90 tegenkwam en die vertelde dat hij net de fietswedstrijd Trondheim-Oslo had gedaan. Dat is 560 kilometer. Dus ik vraag hem of hij zadelpijn had. "Nee," antwoordde hij, "ik heb het op skeelers gedaan". Hoe extreem kun je het vinden?'

Zijn de huidige shorttrackers nog steeds een beetje de vreemde eenden in de bijt?

'Wanneer je het over typering hebt in sport, ja. Zoals we altijd zeggen dat in de atletiek de hoogspringer een uitzondering is, is dat in de schaatsport de shorttracker. Generiek gesteld staan wij aan de ene kant van het spectrum en de marathonrijder en 10 kilometer-schaatser aan de andere. Kijk maar naar Jorrit Bergsma, die bij wijze van spreken met oogkleppen op uren in zijn eentje kan schaatsen ten opzichte van Sjinkie Knegt, die na een kwartier al verveeld is.'

Versnelling

Het Nederlandse groepje shorttrackende vrijbuiters wist zich tot eind jaren '80 nog bij de wereldtop te handhaven, maar na de Spelen van 1988 in Calgary liet het blijvende gebrek aan ondersteuning, organisatie en prestatiecultuur zich duidelijk gelden. Otter: 'Halverwege dat jaar werd al bekend dat shorttrack vier jaar later in Albertville op het officiële Olympische programma zou staan. Toen is de rest van de wereld in een

Shorttrack op de Olympische Spelen in 1988: 'Een soort circusnummer'

Hoe miniem de aandacht van de media voor het Nederlandse shorttracken in de jaren '80 is, blijkt wel uit de eerder genoemde aflevering van 'Andere Tijden Sport' uit 2014. Hierin wordt teruggeblikt op de toenmalige 'cowboys van het ijs', waartoe ook Jeroen Otter behoorde. Commentator van dienst Heinze Bakker noemt de finale van de mannen ploegenachtervolging op de Olympische Winterspelen in Calgary 'een soort circusnummer: vier mannen op de baan die elkaar om de ronde aflossen'. Ook is Bakker in de veronderstelling dat niet Otter, maar Richard Suijten naast Charles Veldhoven, Peter van der Velde en Jaco Mos het vierde teamlid van de Nederlandse relayploeg is. Wanneer Veldhoven juichend over de streep komt, vertelt Bakker er droogjes bij: 'Een leuk besluit van de shorttrackcompetitie voor Nederland. De schaatsers zijn er dolgelukkig mee. Het publiek applaudisseert hartelijk en het Nederlandse feestje heeft een gouden rand.'

De medaille die Otter en zijn kompanen wonnen bevatte iets meer dan alleen een gouden rand. De voorkant was exact hetzelfde als die van de officiële Olympische versie, alleen de achterkant bestond uit een samenraapsel van de drie demonstratiesporten die in 1988 op het programma stonden: naast shorttrack waren dat het freestyle skiën en curling. Maar een huldiging in Nederland zat er voor het gouden kwartet niet in. Sowieso hoorden de shorttrackers er in 1988 voor de bobo's van NOC*NSF nog niet bij: er lag geen TeamNL tenue voor ze klaar en ze waren niet welkom bij de openingsceremonie. Die bekeken ze dan maar op tv vanuit hun hotelkamer, vertelt Otter. En bij de uitreiking van hun medaille op het podium hadden ze van armoede maar de outfit van de sponsor aangetrokken.

versnelling gegaan, maar moest ik nog steeds op maandag naar Leiden, dinsdag naar Rotterdam en woensdag naar Zoetermeer, et cetera. Terwijl heel veel andere landen juist wel gingen investeren in de sport en voor centralisatie kozen, veranderde er bij ons helemaal niks. Zo verloren wij het voordeel dat wij eerder als klein landje hadden, namelijk dat we in de buurt van elkaar woonden en daarvoor regelmatig samen trainden.'

Betekende dit al snel het einde van je actieve carrière?

'Niet meteen. Want hoe naïef ik was: ik geloofde in het begin écht dat ook Nederland het shorttracken professioneler zou gaan aanpakken. Het leek me logisch: het totale gebrek aan erkenning na ons goud in Calgary, dat was omdat het geen officieel Olympisch onderdeel was. Maar nu was dit geen argument meer. Ik wilde dus nog vier jaar doorgaan.' Het was meteen een goede reden voor Otter om zijn studie economie in te ruilen voor de ALO in Den Haag. Niet dat hij de intentie had om ooit als gymleraar voor de klas te staan overigens. 'Nee, het was mijn vader een doorn in het oog, maar ik deed het vooral om te kunnen blijven sporten. Zij boden destijds topsportfaciliteiten.' Maar toen het relayteam tijdens het enige selectiemoment voor de Spelen van Albertville werd gediskwalificeerd, betekende dit het einde van Otters droom om die échte gouden Olympische plak te winnen. De teleurstelling is nog steeds groot als hij eraan herinnerd wordt. 'We hadden in vijf jaar tijd nog nooit een grote wedstrijd verloren. Het was in Sydney, op het moment waarop het moest gebeuren: onze sporter valt, hij wordt vervolgens netjes afgetikt door een teamgenoot en wij rijden onze race netjes uit. Maar blijkbaar staat er in de regels dat het een duidelijke aflossingstik moet zijn. Er kwam een klacht van het land dat uitgeschakeld was en zonder dat we beelden konden gebruiken, besloot

de scheidsrechter na afloop dat hij de tik niet duidelijk genoeg vond. Niet heel veel later kreeg ik te horen dat ik ook niet op het individuele toernooi in Albertville mocht uitkomen. Ik had gewoon aan de kwalificatie-eisen voldaan. Je moest bij de eerste acht zien te rijden bij een bepaalde wedstrijd en ik werd zesde. Toen kwamen ze ineens met het argument dat het deelnemersveld tijdens die wedstrijd achteraf gezien te zwak was geweest. Dat besluit frustreerde me enorm: ik had mijn studie hiervoor opzij gezet!'

Nam je toen het besluit om coach te worden?

'Dat was rond die periode inderdaad. Eigenlijk ben ik daarmee iets gaan doen waar op dat moment helemaal mijn passie nog niet lag. Maar het kwam vooral goed uit omdat het op een terrein was dat ik goed kende. Tel daarbij op dat de sport zich op dat moment razendsnel ontwikkelde en dat een aantal landen op zoek was naar deskundige mensen. Vanuit China wilden ze met me praten, uit Noorwegen kreeg ik een verzoek. En de Verenigde Staten dus.'

Wat wilden zij van je?

'Ze waren heel concreet. Ze wilden iemand die geen binding had met de verschillende partijen in hun land. Kortom: een *tabula rasa*, zo kwamen ze ook binnen. En tegelijkertijd zochten ze iemand die hun speerpunt, de relay, écht op de kaart kon zetten. Ze wilden in 1994 een medaille winnen in Hamar, dat was hun doel. En ja: 'Otter spreekt goed Engels, heeft een palmares van wauw, komt net van een opleiding lichamelijke opvoeding', dat zal allemaal meegeteld hebben. Jos Geijssel was mijn leraar; met zo'n naam kun je ook aankomen in de topsport. En zo kwam ik aan die baan.'

Maar jij zult vast ook wel wat eisen hebben gehad?

'Dat klopt. Het zal ingegeven zijn

door de frustratie die ik in Nederland ervaarde toen daar alles bij het oude bleef. Ik wilde heel graag laten zien dat wanneer je op de juiste manier investeert in een sport en je daarbij een omgeving creëert waarin de sporter optimaal kan presteren, dat er dan veel meer te halen is dan wat wij in Nederland deden. Ik kreeg in de VS in mijn beleving precies wat ik wilde: een nationaal team dat centraal trainde, technisch kader dat al redelijk gevormd was, goede faciliteiten en de mogelijkheid om de sport te doen groeien.'

En Nederland liet jou op dat moment gewoon gaan?

'Ja, maar dat is misschien ook wel logisch hè? Ik bedoel: het is toch niet echt verstandig om een 27-jarige die net gestopt is in eigen land tot bondscoach te bombarderen. Bovendien: wat had ik hier te zoeken zonder dat er geïnvesteerd werd in een centrale prestatiecultuur? Dat is in mijn ogen namelijk bepalend voor waar een sport uiteindelijk heen gaat. Wat wij in de jaren '80 zelf hadden gecreëerd, was eindig gebleken. Maar in tegenstelling tot veel andere landen, zoals ook de Verenigde Staten, liet Nederland het op dat moment liggen.'

Kwam je in Amerika meteen in een gespreid bedje terecht dan?

'Nee, zeker niet. Het eerste waar ik tegenaan liep, was dat de ijsbaan in Marquette, waar de Amerikaanse selectie hun domicilie had, te klein was. De breedte was 26 meter: geschikt voor NHL ijshockey, maar kleiner dan de 30 meter van een Olympische baan. Daar had ik dus geen zin in en dus heb ik meteen besloten om met het hele team naar Milwaukee te gaan. Pas toen een jaar later de ijsbaan in Marquette was aangepast, zijn we terug gegaan. Uiteindelijk hebben we in Colorado Springs - het Papendal van de States, met veel nationale teams die er trainden en coaches en trainers

die stage liepen - ons ideale systeem opgetuigd.

Clinton

Het Amerikaanse doel was één medaille op de Winterspelen in 1994. Het werden er uiteindelijk vier, bijna een kwart van alle prijzen die de Verenigde Staten in Lillehammer behaalden. Otter herinnert zich de huldiging van de medaillewinnaars in het Witte Huis nog goed. 'Bij Bill Clinton inderdaad. Ik heb nog een foto met hem samen, die hangt volgens mij nog op kantoor. Eric Flaim zat toen ook bij ons; die was na zijn schaatscarrière weer terug gegaan naar het shorttrack. Hij had voor Clinton skeelers meegenomen en van te voren gevraagd welke maat de president had. Nou, Clinton had blijkbaar hele grote voeten, maatje 46-47 of zo. Hij vond het in ieder geval geweldig dat Eric inliners voor hem had meegenomen.'

Je bent daar uiteindelijk zes jaar bondscoach geweest. Maar het duurde nog ruim tien jaar voordat je in Nederland bondscoach werd.

'Dat klopt. Na Amerika kwam ik terug naar Nederland, maar helemaal niet met het idee om mijn coachcarrière te vervolgen. Ik wilde de effectenbeurs op. Toen dat niet

lukte, heb ik eerst een tijdje voor Referee Sportsmarketing van Ron Mulder gewerkt. Die zat toentertijd heel erg in het schaatsen, met Rintje Ritsma, Hein Vergeer en Yvonne van Gennip. En uiteindelijk kwam ik bij de KNSB terecht, als hoofd wedstrijdorganisatie.'

Uh ... hoofd wedstrijdorganisatie?

'Ja, dat ben ik drie jaar geweest. Ik moest rondom de wedstrijden afspraken maken met het desbetreffende organisatiecomité - dat in die tijd voornamelijk nog uit vrijwilligers bestond - en allerlei andere partijen, zoals sponsors en de media. Ik vond het hartstikke leuk werk, ook omdat je gewoon een ander zicht krijgt op topsport. Maar uiteindelijk ben ik weer teruggegaan naar het ijs.'

Via de KNSB neem ik aan?

'Nee, via het Belgisch Olympisch Comité. Die benaderden me in mijn laatste jaar voor de KNSB om eens mee te kijken naar hun ambitie om een shorttrackteam op de Olympische Winterspelen in Salt Lake City in 2002 te krijgen. Ze hadden een aantal talentvolle rijders die wel wat samen trainden, maar er zat niet echt een lijn in. In mijn beleving ontbrak daar de omgeving om goed te presteren. Hoe zouden we dat

wel kunnen formeren? Ik heb in een aantal vrije weekenden daar wat gedaan. En die gasten wisten zich - met een beetje geluk misschien - inderdaad te plaatsen voor de Spelen. Vervolgens kwam de vraag van het Belgisch Olympisch Comité om als een soort prestatie-manager bij hen te komen werken.'

Calgary

'Voor zo'n klein land deed België het uiteindelijk heel goed op die Spelen. Dat was ook Kosta Poltavets niet ontgaan, dus die kwam met de vraag of ik bij de DSB schaatsploeg niet de sprinters onder mijn hoede wilde nemen. Dat heb ik uiteindelijk twee jaar gedaan, totdat het team werd opgeheven.'

Van de ene klus naar de andere dus. Heel honkvast was je niet. Ik las ook nog ergens dat je in Canada bondscoach bent geweest?

'Nee, dat klopt niet. Na het afscheid van DSB heb ik een eigen team opgericht waarin België centraal stond, maar waarbij ook allerlei buitenlanders die eigenlijk geen faciliteiten hadden om optimaal te kunnen presteren zich konden aansluiten. Het is ergens rond 2004 dan. Wij zijn weliswaar naar de Spelen in Turijn gegaan, maar het was niet zoals ik wilde: we hadden echt een bijrol en dat beviel me niks. Ik heb toen iedereen duidelijk gemaakt dat als we naar de volgende Spelen zouden willen, we in ieder geval een andere, betere omgeving moesten creëren. We hebben eerst een tijdje in Heerenveen getraind en daarna in Dresden, en uiteindelijk zijn we in 2007 in Calgary terecht gekomen. Daar troffen we de beste omstandigheden om ons voor te bereiden op de Winterspelen van 2010 in Vancouver.'

Wat waren de punten waarop je die locaties afvinkte?

'De belangrijkste daarvan is dat het topsport uitstraalt: dat je uitgedaagd wordt in de omgeving waar je

binnenkomt. Waarin je zowel plezier, als uitdaging, als druk voelt. Waarin je sparringpartners ziet die een benchmark kunnen betekenen én sparringpartners waarvan je je kunt onderscheiden omdat je al een stap verder bent. Dat je als sporter een moment kunt beleven van succes en een moment van 'ik ben er nog lang niet'. Daar hoort vervolgens ook het juiste technisch kader bij: wie heeft waar verstand van en in welk gebied precies?'

En Heerenveen had dit toen nog niet?

'Nee, in 2006 was dat er onvoldoende. De focus lag vooral nog op de langebaan. We moesten in de ijshockeyhal trainen en de veiligheid daar liet te wensen over. Bovendien: het wonen in en rondom Heerenveen was voor veel van de atleten nou ook niet echt van *hippie hurray*'.

Maar voor jou misschien wel, vanwege de Nederlandse basis?

'Nou, daar heb ik geen moment mee gezeten. Ik ging met mijn vrouw en twee kinderen - die waren toen zes en drie - naar Calgary en het ging daar zó hartelijk allemaal. Ik had geen werkvergunning nodig, want "voor topsport hoeft dat niet". En toen ik naar een school voor de kinderen ging kijken, vroeg iemand "Wat komt u hier doen?" Ik dus uitleggen dat ik voor een schaatsteam werkte en dat we in voorbereiding op de Olympische Spelen waren. Meteen werd de directeur erbij gehaald en die zei: "Helemaal geen probleem, welkom!" Ik heb ook nooit een cent aan onderwijs hoeven te betalen.'

Hoe groot was het team in Calgary?

Acht man.

Met ook Nederlanders erbij?

'Niels Kerstholt was er in 2006-2007 één seizoen bij. We hadden twee Belgen, iemand uit Israël, een Oostenrijker, een Nieuw-Zeelander, de Let Haralds Silovs, twee Japanners op een gegeven moment. Die landen

hadden in die tijd weinig faciliteiten beschikbaar voor shorttrackers en al helemaal geen technisch kader. Maar in Calgary kon ik zowel heel goed opschieten met de topsportorganisatie binnen de ijsbaan als met de shorttrackcoach die verantwoordelijk was voor de Engelstalige Canadezen. We hebben drie jaar perfect samengewerkt: dat Canadese team werd beter en wij werden beter, het was echt een win-win situatie.'

Hoe werd je betaald in Calgary?

'Ik had een afspraak met de Oostenrijkse bond, de Israëlische bond, de Belgische bond, en noem maar op. Zo had ik een inkomen. Daarvan huurde ik een kantoor op de ijsbaan en kocht ik mijn uren op het ijs in. Maar ze voelden daar zo dat ik meerwaarde had, dat het spotgoedkoop was. Het ging eigenlijk zoals van: "je krijgt de pier van Scheveningen voor 1 euro, als je hem maar goed onderhoudt." Ik werd in Calgary opgenomen alsof ik een werknemer van ze was. En er zit zo'n spirit in dat gebouw! De ijsbaan bevindt zich midden op de universiteit. De studenten die daar schaatsen, die zijn om 10 uur klaar met de training en om kwart over tien zitten ze aan de andere kant van de campus in de collegezaal. Beter kan gewoon niet.'

Kon je ook echt meedoen om de prijzen met die groep?

'Nee, de B-finale was voor ons al "wow". Shorttrack was nog heel erg Noord-Amerikaans en Aziatisch ingericht op dat moment en ons team was gewoon een ratjetoe aan mensen, een melting pot bij elkaar. Ze keken heel erg op tegen de grote landen: als de tegenstander een Koreaans pakje aan had, was die al niet te verslaan in hun ogen. Ik herinner me hierbij het optreden van onze Harry (Haralds Silovs) in Vancouver nog goed. Die had mij gevraagd om een aantal van zijn tempotrainingen op de langebaan te doen. Dat vond ik prima, hij moest 6 x 10 rondjes rijden had ik voorgesteld. Maar dat deed hij zo strak en constant dat de technisch directeur van de langebaan in Calgary die hem zag schaatsen, naar me toe kwam en zei: "Die kan zich zo kwalificeren voor de 5 kilometer op de Olympische Spelen".'

'Dat lukte toen ook. Alleen viel de 5 kilometer langebaan in Vancouver op dezelfde dag als de 1500 meter shorttrack. Dus Harry reed zijn 5 kilometer, nam een taxi en moest zich meteen opwarmen voor de 1500 meter. Hij was echt bloednerveus, want, meende hij: "Fock, iedereen weet dat ik die 5 kilometer net heb gereden en vermoeid ben; daar gaan

Foto: Jurgen van Teeffelen

Foto: Shapevisions

ze allemaal misbruik van maken.” Ik antwoord hem daarop: “Wat die gasten denken, dat is niet dat jij net die 5 kilometer hebt gereden en dat ze jou kunnen verslaan. Zij denken ‘die gozer heeft net de 5 kilometer gereden; als hij mij zo dadelijk verslaat, dan ben ik wel een enorme joker’”. Hij haalde zo nog wel de B-finale meen ik, maar het maakte mij duidelijk hoe zeer de mindset een sporter kan beperken.’

Mindset

Na de Winterspelen van Vancouver keerde Otter dan eindelijk terug naar Nederland om als bondscoach van de Nederlandse shorttrackploeg aan de slag te gaan. Zijn wensenlijstje was ingewilligd: er was een centrale plek in Heerenveen om te trainen, hij kon gebruik maken van de topsportfaciliteiten op en rondom het ijs, er was structurele financiële ondersteuning vanuit NOC*NSF en een aantal sponsors en hij had ruimte om zijn optimale begelei-

dingsteam aan te stellen. Maar dat hiermee de successen meteen voor het oprapen zouden liggen, dat bleek geenszins het geval. Ook bij de Nederlandse shorttrackers moest het geloof in eigen kunnen nog wakker geschud worden, zo herinnert Otter zich. ‘Tijdens de eerste World Cups proefde ik het meteen. “Oh jee, ik heb een Koreaan in mijn race”, zei Sjinkie dan. Dus ik vroeg hem: “Maar Sjinkie, die Koreaan...ken je hem dan? Want volgens mij zat hij

vorig jaar nog niet in dat team?” “Nee,” antwoordde Sjinkie, “maar als hij uit Korea komt...” Toen werd ik wel aan het denken gezet. Hoe moest ik die *mindset* veranderen, dat deterministische gedachtegoed? Het was echt scary, een soort defaitisme zat erover. Zo van: “Wij kunnen hier niks meer aan doen, dit wordt van bovenaf opgelegd”. Otter kon dus aan de bak. Welke aanpak hij hierbij zou gebruiken, kunt u in de volgende *Sportgericht* lezen.

Over de auteurs

Dr. Jurg van Teeffelen (1968) is sinds 2014 freelance wetenschapsjournalist. Tot die tijd werkte hij als gepromoveerd fysioloog aan universiteiten in Nederland (Amsterdam (AMC), Maastricht) en de Verenigde Staten (Yale). Hij schrijft graag over wetenschap in relatie tot sport en bewegen en was recent als redacteur voor het derde seizoen betrokken bij de TV-documentaireserie Sportlab Sedoc (NPO).

E-mail: info@jurgenvanteeffelen.nl, website: www.jurgenvanteeffelen.nl, podcast: <https://slimmer-presteren-podcast.nl/>.

Hanno van der Loo studeerde bewegingswetenschappen, is eigenaar van sportwetenschappelijk adviesbureau AdPhys te Boskoop (www.adphysbureau.nl) en hoofdredacteur van *Sportgericht* (<https://sport-gericht.nl>).